

V E R S L A G
No. 45 18 Sept. 1953

van lezingen en voordrachten, gehouden op bijeenkomsten van de " O R D E D E R V E R D R A A G Z A M E N " Voor wekelijkse ontvangst opgeven aan: J. L. Buitendijk, Alg. Leid., Buys Ballotstraat 11 's-Gravenhage. Alle correspondentie: Alg. Secr. W. Chr. C. v. E I J K E L, Magnoliastraat 32 's-GRAVENHAGE Telefoon: 32 44 77.

x in de kantlijn betreft de vraag
- " " "het antwoord

N A D R U K V E R B O D E N !

Goeden avond vrienden,

Aan het begin van de avond moet ik U natuurlijk weer eventjes het oude verhaal vertellen. U weet allemaal, we leven in een andere wereld dan de Uwe, maar dat betekent nog niet dat we nu het eindpunt al bereikt hebben; we zijn ook nog op weg. En ja, U weet, altijd als je op weg bent naar een vreemde stad of een vreemde streek, hoe dichterbij je erbij komt hoe meer je leert; je gaat leren van het landschap, je ziet hoe de lucht is, je ziet de bergen misschien in de verte of de zee, maar hoe het er eigenlijk precies is, dat weet je pas wanneer je een tijd in zo'n stad hebt rondgedoeld. Kijk, zo gaat het ons nu ook; we zijn vaak heel dicht bij de stad en er zijn enkelen van ons die die grensgebieden inderdaad reeds langere tijd regelmatig betreden, maar we weten nog niet het fijne, we weten nog niet absoluut hoe het is; we kunnen ons een beter beeld van de dingen maken dan U, maar we weten nog lang niet alles. En omdat we lang niet alles weten, kunnen we natuurlijk ook niet zeggen: zo is het en niet anders; we kunnen hoogstens zeggen: alle ervaringen die wij hebben opgedaan in een lange tijd, leiden ons ertoe aan te nemen dat het zo en zo zal zijn. En U zult dit dan ook heel vaak horen doorklinken in onze betogen en redevoeringen. Wij zijn niet alwetend, wij zijn niet onfeilbaar; wij zijn alleen maar wezens die trachten God te vinden, evengoed als gij dat doet. En dat we nu het geluk hebben in onze eigen wereld wat andere gezichtspunten te ontdekken dan U op aarde, ach, dat is hoogstens voor U een reden om te zeggen: we vergelijken nu eens onze visie en die van onze vrienden. En ik geloof - als U dat regelmatig doet en er scherp over nadenkt zelf - dat U tot de conclusie zult komen: "niet alles wat ze daar zeggen is voor ons reëel, is direct te verwerklijken, is voor ons aannemelijk, maar een heel groot gedeelte dat wijst toch in een andere richting dan we normalerwijze gedacht hebben" en daar gaat het ons om. U moet niet helemaal vreemd worden aan deze, Uw wereld. U leeft in deze wereld, deze wereld met haar eigen realiteit. In hoeverre ze werkelijk is daar behoeven we niet over te praten; voor U is ze echt. En in deze echte wereld moet U leven, maar zo goed mogelijk, zo goed, dat wanneer U dadelijk in een andere wereld komt, het niet is een strijd en een worsteling om iets van het nieuwe bestaan te begrijpen, maar een prettig overgaan naar een wereld die beter en vrijer is. En dat kan, maar dat kan alleen als U zelf nadenkt over alle problemen, wanneer U zichzelf daarover een mening vormt en vooral daarnaar leeft. Nu, en daarmee heb ik dan de inleiding gehouden en ik geloof dat we dan weer over kunnen gaan tot de orde van de dag. Nu is voor ons op het ogenblik de orde van de dag zoals U weet een cyclus waarin we de mens - ook in de oude tijden - bekijken. En het zal U misschien verbazen dat we dat steeds tot het hedenrijk in de punten hebben gedaan. We hebben één punt genomen en dat helemaal uitgewerkt tot vandaag aan de dag toe. Maar voor vandaag wil ik eigenlijk eens iets anders doen; ik zou vandaag eens willen spreken met U over DE OUDE MAGIE. Natuurlijk is er vandaag aan de dag ook magie en waarschijnlijk zal ze er wel altijd blijven. Maar er zijn bepaalde rituelen die helemaal in ongebruik geraakt zijn; er zijn bijgelovigheden en toch zijn deze dingen vaak van grote invloed geweest op het ceremonieel b.v. dat bij religieuze bijeenkomsten wordt gebruikt, is van grote invloed op Uw rechtswezen, is van grote invloed op Uw kunst. En daarom is het wel eens aardig om ook dit na te gaan. En nu begin ik dan maar weer met een aardig eindje terug te gaan; we zullen niet heel ver teruggaan tot het begin van de mensheid, in die tijd was er van een werkelijke bewuste magie, alleen maar in een heel beperkte mate sprake. Maar als we zo twee honderd ^{duizend} vijfzig jaar geleden de mens gaan bekijken, dan bevinden we ons in de tijd van de sagenrijken, het sagenrijk Atlantis, het Atelant?, ach, die liggen eigenlijk nog zo heel dicht bij. Maar daarvoor daar liggen die geheimzinnige bergen met grotten waarin schatten verzameld zijn, verdwenen mensen worden bewaakt door monsters e.d., een wereld waarin de goden over de wereld heentrekken, een wereld waarin de wonderen eigenlijk het normale gebeuren van elke dag zijn. In die wereld vinden we dan de mens, en die mens is uiteraard een zeer primitief wezen vergeleken bij wat U vandaag aan de dag kent. Het wil niet zeggen dat zijn beschaving nu veel minder of meer is dan de Uwe, maar ze is een andere, ze is gebaseerd op een grote volheid, vooral van de plantengroei. En in de periode waarover ik wil spreken dan, moeten

wij er rekening mee houden dat - in tegenstelling met latere perioden - heel weinig trekkende volkeren bestaan, het grootste gedeelte leeft van oogst en pleegt daarbij rooibouw d.w.z. bepaalde velden worden één, twee zomers benut, daarna verlaten. Na ongeveer vijf à zes jaar wordt het dorp verplaatst en zoekt men elders nieuwe, vruchtbare gebieden. Nu is niemand zozeer als de landbouwer afhankelijk van weer en wind. De zon, de regen, die zijn eigenlijk de essence van z'n leven; schijnt de zon niet, dan rot in de vochtigheid het graan, dan worden de vruchten niet rijp, en schijnt de zon te fel dan verdort alles op de velden. Het is dus begrijpelijk dat deze mensen zich allereerst gaan wenden tot de elementen. En om je tot de elementen te kunnen wenden, moet je weten hoe je ze aan kunt roepen. In het begin was dat een kwestie van imitatie. Er zijn vruchtbaarheidsriten waarbij men bij gebrek aan regenval het laatste kostbare water op een droge plaats uitstort en daarmee aan de goden - vaak verzinnebeeld in een boom of een plant - te kennen geeft dat het land dorst heeft. Helpt dat niet dan gebruikt men daarvoor bloed, het kostbaarste vocht dat men zich denken kan. In het begin waren deze ritens betrekkelijk willekeurig; zoals dat nu toevallig uitkwam werd zo'n offer gebracht, maar al heel, heel snel begon de mens daaruit tevens een gelegenheid te puren om nu zelf eens een keertje z'n zorgen te vergeten. En dan krijgen we de groteske dans- en zangfeesten, waarbij de dans in het begin een absoluut religieuze betekenis heeft, dansen waarin de elementen worden uitgebeeld, dansen waarin de mens knielend zich tot offer maakt van de danser die het element voorstelt, dansen waarbij de donder wordt gesymboliseerd door een geroffel op holle stammen, een volkomen natuursymboliek eigenlijk in een zeer primitieve dans. Maar deze dans begint een roes met zich mee te brengen. U denkt misschien dat het opjagend rythme van trommen en slagwerk specifiek Afrikaans is. Dat is niet waar; het eerste instrument dat op de wereld werd gebruikt was een slaginstrument, het was een stuk hout dat met een ander stuk hout rythmisch werd geslagen. En zo begint dan zo'n bijeenkomst over het algemeen met een steeds toenemende drift van rythme. De eerst wat spaars en verstrooide slagen krijgen langzamerhand een vastere maat, een enkele stem neemt haast hysterisch gillende een melodie op, een melodie die uit afgebroken kreten bestaat en dan vallen er anderen in. Niet zoals we later zien, een bepaald aantal bekwame slagwerkers, maar practisch iedereen wapent zich met iets wat lawaai kan maken; er worden keien tegen elkaar geslagen, keien tegen hout, hout tegen hout, holle vaten van steen worden om hun eigenaardige galm gebruikt. Later zien we de eerste trommen ontstaan. En in dat rythme verliest de mens zichzelf. Het begin van de magie is de roes. Ik mag hier eventjes dan toch - al wil ik in de oudheid blijven - U erop attent maken dat de roes als een magische vorm ook vandaag aan de dag nog bestaat. Waarom denkt ge dat Uw wereld zoveel eigenaardige muziekvormen kent, waarom het rythme, de wanklank zo vaak beheersend worden voor het werk van moderne componisten; waarom denkt ge dat de menigte zich zo graag overgeeft en het krijsend gejammer van een of andere muziek en daarbij als in een roes de meest fantastische acrobatische toeren uithaalt? Het is dezelfde magie, het zichzelf verliezen. Er is nergens geboekstaafd dat deze beginfeesten inderdaad een succes hadden, dat er inderdaad regen werd verwekt, of dat de zon terugkeerde door deze feesten. Maar in hun roes gaven ze de mensen een tijdelijk vergeten van zichzelf en in deze roes vond men dan het geluk dat de elementen onthielden. Op den duur zien wij natuurlijk hoe de tovenaars ook naar voren komen. U moet zich zo'n tovenaars denken als een over het algemeen iets oudere man, vaak niet eens meer capabel om te jagen, maar aan de andere kant iemand met een goed verstand die de sagen, legenden en overleveringen, de verhalen over heldendaden en grootse jachtpartijen van de stam onthoudt, er veel van weet, dat meedeelt aan de jongeren, een soort primitieve onderwijzer. Deze mens nu weet ook van alle gebruiken af en er is eens een keer een dans geweest toen bepaalde kreten uitgestoten werden en toen kwam er regen de volgende dag of toen was er zonschijn, dus dat was goed. En zo ontstaat een bepaald gebruik, een gewoonte en al helpt het ook nooit meer, deze kreten blijven deel uitmaken van het ceremonieel; deze danspassen, dit rythme wordt gehandhaafd zo goed als men kan. De eerste magische ceremonie begint vorm te krijgen en ook de dansen, want niet iedereen is in staat om die bokkesprongen te maken, die eigenaardige dansuitbeelding te geven die eigenlijk noodzakelijk schijnt te zijn, om dan het gewenste van de hogere machten af te smeken. Er worden speciale mensen gekozen om hun grote bekwaamheid over het algemeen in het dansen, in het uitbeelden en zij brengen dan deze kunst tot perfectie. Ook vandaag aan de dag is het nog zo dat elk negerdorp z'n eigen dansers heeft, mannen en vrouwen, wier uitbeelding van bepaalde fasen van jacht en ceremonieel zo ketenend, zo bindend zijn, dat de mensen zichzelf meer verliezen in het aanschouwen daarvan dan ze zouden kunnen doen bij het zelf beleven. Dat zelf beleven komt pas later, dat is als het ware het feest dat op de plechtigheid volgt. Nu zou dat allemaal waarschijnlijk

vandaag aan de dag nog blijven bestaan indien niet deze geleerden langzamerhand bepaalde wetten gingen ontdekken, deze primitieve onderwijzers. Zij leren als het ware aan de zon en aan de temperatuur vast te stellen waar de korens - primitieve grassoorten in die tijd - het best zullen kiemen; zij zien aan de buitenkant van het bos al of er bepaalde vruchtbomen in te vinden zijn, zij voelen waar de storm gevaarlijk kan zijn en waar het rustig is, zij voeren soms door een landschap vol met kloven, een doolhof van ravijnen - want zo is het in die oude tijd geweest; in al die jaren is Uw aarde heel wat vlakker geworden - voeren ze ze praktisch zonder enige hapering precies naar die plaats waar een vruchtbaar dal te vinden is en waar stenen woningen bestaan d.w.z. holen in de rotswand die als zodanig gebruikt kunnen worden; ze weten waar bepaalde materialen gedolven moeten worden, ze weten waar men de beste steen vindt om werktuigen te maken zelfs; ze zijn langzaam maar zeker geworden tot een soort heersende kaste. En, waar zij zo wijs zijn, omgeven zij zichzelf met een aureool van geheimzinnigheid, maken zij zichzelf tot de celebranten van een mysterie. Wij zien dan hoe de wreedheid in deze mensen vaak de overhand neemt, waardoor de bloedoffers veelvuldiger worden. En dan komt er een eigenaardige periode, een periode die nog doorklinkt in Uw eigen Bijbel, waarover nog gesproken wordt wanneer men Melchizédék noemt, waarvan meerdere malen getuigenis wordt afgelegd, een periode die ook genoemd wordt in oude boeken en verhalen, de periode waarin een aantal van deze mensen voor het eerst als het ware - Gods wetten erkend hebbende - deze vastleggen. En, het is geen compliment voor Uw maatschappij misschien, maar deze mensen die decreteren dat men vegetariër moet zijn, zij decreteren verder een bepaalde geslachtelijke verhouding die sterk afwijkt van de Uwe, maar die toch in die omgeving en voor die maatschappij de meest gunstige was. Ze maken een eind aan het recht van de sterkste door zich wachten te verschaffen, wachten die tot regeerder worden; ze zijn als het ware priestervorsten, priestervorsten met een klein aantal onderdanen, meestal vijftig tot honderd, in sommige gevallen drie honderd tot vijf honderd. En hier groeit nu de magie, want niet is het voldoende om resultaten te tonen; die resultaten die hebben geen invloed op de massa, er moet een ceremonieel bijgevoegd worden, dat kan niet anders. Wanneer deze priestervorsten vragen om raad en wijsheid dan is dat niet alleen een verzinken in zichzelf, ofschoon ze weten dat het genoeg is. En dan branden er in het nachtelijk duister geheimzinnige vlammen en toortsen, dan kringelt de rook op van verbrande granen en voedsel, dan klinkt daar een zachte maar sinistere dreun van instrumenten, dan is het net of alles geladen is met spanning. Daar staat dan de erofant?, treedt daar gesteund door zijn helpers en hij begint z'n lied, want hij zingt; hij zingt als het ware zijn klacht tot God en hij vraagt Hem om raad; hij roept de krachten uit de hele natuur aan, hij bezweert de demonen, hij trekt de geheimzinnige cirkel waarin de verschijning zich zal openbaren. Niet altijd is die verschijning een werkelijkheid, vaak is zij schijn en suggestie, maar het effect is bereikt. Dank zij het ritueel, het ceremonieel, is de massa zwaar onder de indruk en durft minder nog dan vroeger zich te verzetten tegen de raadsbesluiten van een zo machtig heer die met geesten verkeert en de machten der natuur beveelt. Zo was het al zó lang geleden. Klinkt het U misschien ofdat het pas duizend jaar geleden is? Ach, U kent Uw eigen tijd niet want anders zoudt U zeggen: het is vandaag aan de dag nog zo. Dan moeten wij een kleine sprong maken want de mens in die tijd leefde nog door overlevering, hij had nog geen middelen gevonden om vast te leggen datgene wat hem aan het hart ging. Maar ongeveer een vijftig duizend jaar later reeds zien wij het schrift in vele ontwikkelingen komen; het is een beeldschrift, er wordt met een soort tekenkunst, waarbij verschillende kleuren gebruikt worden, een soort herinnering vastgelegd, het is als het ware een prentenboek zonder onderschrift, maar wanneer men de prenten weer ziet dan kan men vertellen wat ze betekenen en zo heeft men vastgelegd het juiste verloop van het verhaal en een groot aantal van de details die dan toch gewichtig zijn. Dit beeldschrift wordt in den beginne neergelegd op dunne houtplaten; later worden daar ook reeds dierenhuiden voor gebruikt, nog later gaat men over tot het gebruik van steen, waarin met stenen beitels gegrift wordt. Dit laatste is een zeer tijdrovend karwei, maar nog vele van die kunstproducten bestaan op het ogenblik op de wereld; ze zijn voor een groot gedeelte nog niet voor het publiek toegankelijk, maar er bestaan bibliotheken waarin dergelijke oude geschriften reeds bestaand zijn. U moet niet vergeten, U denkt met zo'n korte tijd, maar als ik U spreek over tien duizend en honderdduizend jaar geleden, dan wilt U onrustig worden en zeggen: ja, maar dat kan toch haast niet. Zal ik U eens wat vertellen? De boterham die U vandaag aan de dag eet die werd - in een heus niet veel verschillender vorm - zes-zeven duizend jaar ^{geleden} ook gegeten, hier in ditzelfde Europa, gemaakt van graan dat misschien een beetje andere eigenschappen had, maar dan toch graan was en zuiver als zodanig erkenbaar. Dat is zes duizend jaar geleden in Europa. Begrijpt U hoeveel tijd er nodig moet zijn geweest om dat graan te ontwikkelen? De mensen die helemaal niet op de hoogte waren van de mutatielwetten van Mendel, mensen die

helemaal niet wisten van wetenschap van teelt, maar die proefondervindelijk, variatie na variatie moesten maken door kruisingen, toen ze eenmaal begrepen dat het mogelijk was om daardoor te komen tot een eetbare en vruchtdragende grassoort wat Uw granen uiteindelijk nog zijn. Dan klinkt het misschien niet zo fabelachtig meer. Nu heb ik daar aangesneden de wetenschap en wel de wetenschap voornamelijk die verbetering van vormen tot stand brengt in de producten der natuur. Dit is geloof ik de oudste vorm der magie. De mens tracht zijn omgeving aan zichzelf en zijn behoeften aan te passen. En nu kunnen we rustig weer een sprong maken, want nu we vastgesteld hebben dat die wijsheid op schrift gesteld werd, dat zij in primitieve en zeer schetsmatige vorm voor het nageslacht kan worden bewaard, nu kunnen we dan wel weer een vijftigduizend jaar verder gaan. In die vijftigduizend jaar - dat is nu nog altijd waar ik over spreek dus honderdvijftigduizend jaar geleden ongeveer - was deze kennis reeds aangegroeid tot een betrekkelijk grote. Om echter te voorkomen dat een ieder in staat zou zijn deze beeldtafels - deze ik zou haast willen zeggen esoterische beeldromans - te vertalen, ging men ertoe over in de tussentijd deze tekens meer en meer te stileren. Als U uit de meer moderne tijd een aardig stukje van dit stileren wilt zien, dan raad ik U aan zich eens bezig te houden met het Phoenisisch spijkerschrift, dan kunt U zich werkelijk met de puzzle amuseren: wat stelt eigenlijk deze combinatie voor? En pas wanneer U een aantal primitievere vormen hebt gezien, ontdekt U dat inderdaad beelden voor deze formalistische tekens de oorspronkelijke vorm en betekenis vastlegde. Maar daar hebben we het niet over; we blijven bij de magie. Ik zou U dan nu even iets willen laten zien. Ik heb U zo'n klein beetje beschreven wat het dus een tweehonderdvijftigduizend jaar geleden was; honderdvijftigduizend jaar geleden willen we ook even bekijken. Wat is opmerkelijk? Allereerst, de mens heeft het gebruik van steen geleerd, later zal hij het weer vergeten, maar hij is zover gekomen dat hij niet alleen meer in grotten leeft - ofschoon hij deze nog voor bepaalde tempels en voor graven graag gebruikt - maar hij leert ook werkelijk al om een soort ruwe wachttorens te bouwen, hij komt tot het bouwen van paleizen en tempels in de vlakte, vergeet de steden die vandaag aan de dag misschien enkele honderden meters onder de oppervlakte der aarde liggen, zeker een vijftig tot zestig meters. In deze steden nu begint de prachtlievendheid toe te nemen. En dan is er weer een aardig iets. Wat is het eerste metaal dat gedolven wordt, het eerste metaal dat gebruikt wordt? Goud. Het is niet zo verwonderlijk als U misschien denkt want ijzer en zelfs koper waren zeer slecht te verwerken met die primitieve werktuigen die men bezat. Het zachte goud echter kon betrekkelijk eenvoudig verwerkt worden en gesmeed worden. We maken er kennis met een zeer zacht goud en een acht-negenduizend jaar later zullen we ook zien dat ze dat goud kunstmatig zo verhardden dat het een legering wordt die vandaag aan de dag haast niet meer bekend is. Verder leert men door verschillende processen goudkleur te bepalen en er zijn werkelijk zeer prachtlievende tempels en hoven verrezen. Nu moet echter deze tempel verdiensten hebben en inkomsten om deze pronk en praal, deze arbeid van vaak duizenden lieden te kunnen betalen. Men begint allereerst met slaven houden; de eerste slaven werden gehouden door de verschillende tempels en deze slaven werden dan gehaald uit niet door veroveringen of oorlog - men maakte z'n vijanden over het algemeen maar liever meteen een kopje kleiner - maar wel door het vervullen van een bepaalde opdracht van de tempel, waarvoor dan een kind uit het gezin als eigendom aan de tempel beloofd werd. Ze hebben dan ook een min of meer priesterlijke status nog in die tijd. Allen ontvangen een opvoeding in overeenstemming met het doel waarvoor ze later gebruikt zullen worden. Wij zien ontstaan de eerste orkesten van zeer primitieve aard; wij ontdekken b.v. hier voor het eerst een zeer primitief snaarinstrument bestaande uit een boog, een grote houten boog, zoals U zo'n pijl en boog voor zoudt stellen, weet U wel, maar dan van onderen behoorlijk verbreed waarin twee snaren naar de top zijn gespannen. Deze geven een toon die U zoudt kunnen beschouwen als het versterkte trillen van een elastiekje. Heeft U als kind waarschijnlijk wel eens gedaan, zo een elastiekje genomen zo tussen de tanden en dan muziek eruit gehaald, daar lijkt het een beetje op; ze worden nog niet gestreken maar aangeslagen. Toch weet men daarmee reeds bepaalde melodieën tevoorschijn te toveren, in hoofdzaak nog berustend op een rythme, maar een rythme dat zeer sterk in toonhoogten varieert en daardoor reeds de eerste tweeklanken schept. Wat zangstemmen betreft, ook hier heeft men een eenvoudige melodievoering al geleerd en kennen wij de eenstemmige zang, nog niet de meerstemmige. Hierdoor wordt over het algemeen in de openlucht vaak voor een beeldhouwwerk of een metselwerk dat symbolisch is, voor de godheid die men vereert dan een dienst gehouden. Bij deze dienst worden natuurlijk offers gebracht. Heel vaak zijn het nu reeds vleesoffers want een deel der mensen is tot jager geworden en een mens heeft zich van herbivoor tot omnivoor ontwikkeld. Het opvallende is dat in het begin het rythme en de mimiek, het manueel, bepalend werden geacht

voor het resultaat van een bezwering. Dit is nu niet meer het geval; wij zien sterk formules oprijzen, formules die onveranderd van geslacht tot geslacht worden overleverd. Men heeft sterk-aan het aantal wetten dat gekend is vergroot en daaruit de eerste wetboeken geschapen; men heeft verder ontdekt de mogelijkheid - dus dat is nu honderdvijftigduizend jaar geleden ongeveer - van het verkeer met een wereld van wezens die niet zichtbaar zijn en zich toch kunnen uiten in Uw wereld. Vóór die tijd was dat allemaal op goed geluk af, maar in deze tijd treden er profeten op, een soort mediums dus; wij zien priesters profeteren, helderziende waarnemingen doen, wij zien vaak een toverwerk dat de oervorm zou kunnen zijn van de vandaag aan de dag zeer bescheiden en beschaafd gehouden donkerseance. Verder blijkt dat het hypnotiseren van de massa, massasuggestie, in sterke mate tot wapen van de priesters zijn geworden. Zij maken van al deze middelen dan ook groot gebruik wanneer zij een plechtige bezwering uitspreken. Het verschil echter met de oorspronkelijke eerste priesters en priester-koningen is wel dit: deze wisten dat zij van deze middelen slechts gebruik maakten om de menigte te dwingen hun wil te gehoorzamen. De priesters van vandaag geloven over het algemeen in datgene wat ze zelf verkondigen. Honderdvijftigduizend jaar geleden. Dus U zult begrijpen dat hierdoor een heel andere situatie ontstaat. En alleen de werkelijk ingewijden - dat zijn degenen die werkelijk weten waar het om gaat - kennen de doelstellingen, weten wat comedie is en wat werkelijkheid. U zult zeggen: het scheppen van valse orakels - ook zo'n geliefkoosde bezigheid in de Griekse-Alexandrijnse tijd, waarin deze gedeeltelijk Egyptische, gedeeltelijk Griekse godsdiensten met hun orakels voortdrongen tot zelfs in Engeland toe, nietwaar, onder de Romeinse overheersing - dat dat een soort misdaad is. Oorspronkelijk was dit niet een middel tot gewin maar een middel om de menigte te overtuigen. Maar de meeste priesters weten niet van het geheim dezer orakels, slechts enkelen zijn ingewijden. Hierdoor ontstaat vanzelf de eerste esoterische school, alle anderen kennen alleen de uiterlijke vorm en het vormvertoon. Maar enkelingen in zo'n priesterkaste zijn op de hoogte van al hetgeen wat waar en echt is en hebben de vrijheid zelf te bepalen hoe zij met de bestaande middelen deze wetten het volk op willen leggen, hoe zij gebruik zullen maken van al deze dingen. Ik hoor daar iemand denken: dat is eigenlijk geen magie, dit is politiek. U heeft volkomen gelijk, Uw moderne politiek is vaak niets anders dan een soort magie, waarin men met vele woorden het lot wil trachten datgene tot stand te brengen wat men zelf niet wil of kan tot stand brengen. Dit is gelukkig ook niet altijd het geval, want ook daar bestaan de ingewijden. Ik geloof dat we dan nu deze oude vormen voldoende bezien hebben en dat we aan de beschrijving toe zijn. Stelt U zich voor: een hof geplaveid met stenen van onregelmatige grootte, maar volkomen glad, vaak zelfs een soort mozaïek, de achtergrond een gesloten ruimte; deze ruimte is door een soort draperie afgescheiden van het geheel. Hierin bevinden zich op het ogenblik de priesters. Dan zien we verder naar links toe een beeld - betrekkelijk groot beeld - en voor dit beeld zal zo dadelijk een offer worden gebracht, ook hier een offersteen. Aan de andere kant zien wij een opstelling van edelen, heersers - hoe U ze noemen wilt - die zijn gekomen om deze dans bij te wonen, dit offer, deze bezwering. De bezwering die uitgesproken zal worden zullen we nemen als voorbeeld weer: de regenbezwering. Er is dus droogte in het land, het is noodzakelijk dat het regent. Nu moet U goed opletten, want als U luistert naar de muziek - deze primitieve muziek, een enkele keer aangevuld met blazen op zeeschelpen van behoorlijke grootte, die naargeestige tonen geven - dan moet het U wel klinken of hier een storm op komst is; een enkele maal dan lijkt zelfs dat gerommel van de slaginstrumenten bedenkelijk veel op de donder. Nu ziet U daar een man komen, hij danst in deze rituele dans "de mens"; hij heeft z'n kleding praktisch afgelegd, hij heeft zich besmeurd met as en vuil, hij ziet er erg verward uit en als hij niet zo'n vette buik had, dan zou je werkelijk aan kunnen nemen dat hij het toonbeeld is van menselijke ellende. Hij wankelt rond, hij valt neer, hij steekt de armen uit naar de lucht. En nu komt de priester zelf die aan de dans geen direct deelneemt. Hij gaat naar deze mens toe, wijst hem op het beeld. De mens gaat naar dit beeld toe, maakt een gebaar en nu wordt het offer gebracht. De priester wenkt een aantal helpers naderbij en de muziek houdt een ogenblik op; het offer wordt gebracht door middel van vuur. Dan terug naar de dansvloer. En nu is degeen die geofferd heeft - de man - het middelpunt en rond hem beginnen een aantal vrouwen te dansen, haar dans is licht, bijna vluchtend, ze stellen de wind voor. De wind drijft nu voor zich uit een aantal dienaren die elk voor zich een lederen buidel draagt. Uit deze lederen buidel sprenkelen zij nu vochtigheid; hiermee wordt de regen gesymboliseerd, de mens dankt en valt neer op de grond, daarbij wordt hij overdekt door een kleed dat iemand anders hem overwerpt. Hij ziet er nu bijzonder netjes uit en op dit ogenblik begint alles tezamen een gezang; het klinkt betrekkelijk eentonig en wordt geleid door de priester. De mens maakt nu gebaren voor het beeld en symboliseert daarmee dat hij al datgene wat hij ver-

werven zal indien zijn wens verhoord wordt, zal schenken aan de goden. Nu moet U niet denken dat dat in werkelijkheid gebeurt, want het is net als in de moderne tijd: ze zijn wel geneigd om alles te beloven, maar als het er opaan komt vinden ze 10% eigenlijk nog teveel. Die 10% die krijgt de tempel. En hier met deze symboliek eigenlijk, met deze gedachte drama's, wordt dan de godheid bezworen. Nu begint men echter bepaalde reukstoffen te verbranden en als U buiten zoudt kunnen kijken dan zoudt U zien hoe dat op vele bergen wordt herhaald, hoe daar betrekkelijk grote branden worden gesticht. Elke brand - dat kunnen wij erbij voegen - draagt op z'n minst een dier-offer, vaak ook een mensen-offer. Over het hele land gelijktijdig praktisch worden deze aangestoken. En degenen onder U die op de hoogte zijn van bepaalde wetten der natuur, die weten dat de ontstane hitte, plus de daardoor opgenomen stof, inderdaad vaak het resultaat heeft regen mogelijk te maken, dat er dus regen van komen kan. Zo is de natuurwetenschap met de religieuze gedachte gemengd in deze tijd. En nu maken we weer een sprong en deze keer van honderdduizend jaar. Nu is op dit ogenblik - dus dat is nu vijftigduizend jaar geleden - reeds een zeer bepaald beeld gevormd over een hiernamaals; het is zo iets als de eeuwige jachtvelden van de Indianen, het is een soort wereld, gelijk aan deze wereld maar dan onzichtbaar en vrij van verschillende noden als sterven en dood. Uit deze wereld treden nu regelmatig reeds figuren in verschijning op aarde. Aan de hand van wat zij openbaren, dus nu een versterkte en wetgevende actie van de profeten, worden wetten gesteld voor het gehele volk. De priesters zijn in deze periode absoluut nog beheersend, eerst later, ongeveer een dertigduizend jaar voor Uw tijd, zal de krijgsmanschap absoluut overwinnen. Het is zo geweest dat de boer en de koopman wel de eerste perioden van de mensheid beheerst hebben, dat daarna de priester is gekomen en dat daarna pas de krijgsman de macht had. Nu echter zien we dan dat deze priesters geleerd hebben hoe zij met de wezens uit deze wereld moeten verkeren. En hier hebben we de werkelijke magie, waarbij geestelijke krachten worden gebannen in voorwerpen en deze voorwerpen als beschermers e.d. worden geplaatst. Zij zien de mogelijkheid zelfs in deze periode al - iets waar later de Egyptenaren nog iets van zullen erven - om geheel een streek, b.v. een dal van niet te grote omvang door magische bezweringen en het ingraven van gewijde, ingestraalde - hoe U het wilt noemen - voorwerpen te beschermen tegen vijanden. Het eigenaardige is dat dit betrekkelijk grote werkzaamheid heeft. Verder verstaan ze de kunst om bepaalde streken of huizen door demonen te doen bevolken. Degenen die daar komen zien ontzagwekkende schrikgestalten, schrikgestalten die we ook in het beeldhouwwerk van deze tijd voor het eerst gaan zien, zeer primitief weergegeven nog, maar toch al van een zeer sombere grandeur. De magiërs van deze tijd hebben hun eerste dodenboek gevonden en in dit dodenboek leggen zij neer hun ervaringen. Het is niet het dodenboek zoals van de Egyptenaren, een soort wetboek voor degenen die overgaan, maar het is een vaststellen van al die krachten die niet in de eigen wereld kunnen worden thuisgebracht, die toch echter gebruikt kunnen worden, onder omstandigheden opgewekt en die men dienstig kan maken aan eigen doeleinden. Feit is dat een van de meest voorkomende verschijnselen bij deze magische procedures, de electriciteit is. Ik geloof dat ik U nu eigenlijk al heel wat verteld heb, want ik heb gesproken over de oude magie, maar wat heb ik U verteld? Wat heb ik gezegd? Ik heb U eigenlijk niets anders gezegd dan dit: magie berust op het kennen van wetten, hoe meer wetten men kent hoe meer men magie kan bedrijven m.a.w. magie is de wetenschap die niet voor iedereen toegankelijk is, vaak berust op speciale eigenschappen en vaak niet geheel te bewijzen is, alleen in z'n resultaten. Ik heb U dan verder verteld hoe deze magie er een lange tijd over heeft gedaan voordat zij een nuttig verkeer tot stand wist te brengen tussen de wereld van de geest en de eigen wereld. Rest mij nog eraan toe te voegen dat deze wereld - zoals zij ongeveer vijftigduizend jaar geleden dan gebruikt werd - in hoofdzaak was datgene wat U noemt: het astrale gebied. En vanaf dit ogenblik zien we dan de magie verworden totdat zij ondergaat in een vormendienst. Maar wat ik U uit een ver verleden vertelde, is door blijven leven, dat leefde drie-duizend jaar geleden nog, het leeft vandaag aan de dag nog en zo lang als de mensheid bestaat zal dit ook nog blijven leven vermoed ik; dat is n.l. dit: dat achter de bombast die vaak de werkelijkheid moet bemantelen, een aantal ingewijden staat die weet dat het bombast is, die weten dat het allemaal maar schijn is, een middel om het doel te verwezenlijken en meer niet. Dat zijn de ingewijden, dat zijn als het ware de meesters van de wereld. De meesters van de wereld zijn magiërs, niet altijd wit-magiërs, helaas. Maar zij zijn het die weten te werken met de krachten van de menselijke geest en de menselijke ziel; die de mens weten te beïnvloeden totdat hij denkt zelfstandig besluiten te nemen die hij zonder deze beïnvloeding nooit zou hebben kunnen nemen. Magiërs die de krachten van de geest weten te paren aan de krachten van de stof, die uit de astrale - of zelfs uit hoger gelegen sferen - krachten weten te putten om mede die natuurkundige effecten tot stand te brengen die ze van belang achten om de wereld te verbeteren of

bij de zwart-magiërs aan hun doel te beantwoorden. Vrienden, ik ga hiermede deze verhandeling besluiten. Ik zou nog lang door kunnen praten, er is nog zoveel te vertellen. Uiteindelijk, men doet niet het grootste gedeelte van het menselijk bestaan op aarde af in een rede van een paar kwartier. Maar de gedachte die er achter ligt die heeft U kunnen begrijpen. Laat ik hiermee besluiten: In Uw dagen wijt men vele dingen aan magie. Het lijkt magie wanneer men op afstand geneest, wanneer een medium over kennis beschikt die hijzelve niet bezit en men zoekt een verklaring. Men zet zich neer en men studeert en men denkt over telepathie, men denkt over een gemeenschappelijk bewustzijn, men denkt kortom over alle dingen. Alles wat vandaag aan de dag zo bestudeerd wordt is terug te brengen tot hetzelfde als deze oude magie. Er is één waarheid en dat is de krachtbron die de oorzaak is van alle bestaan, die wij God noemen en die in zijn uitingsvorm is de absolute kracht, zonder binding of vorm. Deze is uit alle schijnwerelden te voorschijn te brengen en kan in al deze schijnwerelden actief werkzaam zijn; of dit gebeurt met handelingen of ideeën doet verder niet ter zake. Om echter deze werkingen duidelijk aannemelijk, voor de menigte begrijpelijk te maken, moet men ze verhullen. En daarom worden vele dingen nog niet juist gezegd. Daarom is het vaak nog dat wij in onze wereld terug moeten keren tot U, om met U te spreken en U nog niet eens dŕven zeggen al wat we weten, omdat ge U nog niet aan de wereld van waan en schijn kunt onttrekken; ze is voor U werkelijkheid. Maar in deze wereld van werkelijkheid kan geen enkele andere macht werkzaam zijn - zij de magie nog zo krachtig - dan de goddelijke kracht d.w.z. dat goed nooit door kwaad verslagen wordt en dat, waar kwaad optreedt, kwaad reeds aanwezig moet geweest zijn vóór het tot uiting kwam; dat de magie niets anders is dan het versterken van bestaande krachten, meer niet en niet minder. Wanneer U dat begrepen heeft uit mijn betoog van deze avond, dan ben ik al zeer dankbaar daarvoor. Ik hoop vrienden, dat U het mij dus niet kwalijk neemt als ik hiermede dit onderwerp naar eigen keuze besluit en het woord over ga geven aan de volgende spreker. Zoudt U nog vragen hebben dan verzoek ik U zich te wenden tot degenen die speciaal de "vragenrubriek" leidt. Ik dank U voor Uw aandacht.

De ORDE DER VERDRAAGZAMEN houdt haar bijeenkomsten iedere Vrijdagavond (8 uur) in het Gebouw "KEN U ZELVEN", de Ruyterstraat 41, d e n H a a g.

Bezoekt deze trouw en introduceer zoveel mogelijk Uw vrienden en kennissen, voorzover zij serieus van ons werk willen kennismaken.

Goeden avond vrienden,

Er is een onderwerp naar onze keus behandeld en nu bent U aan de beurt. Wat voor onderwerp wilt U behandeld zien vanavond?

- x Leiding, deelt mede dat hij feitelijk twee onderwerpen heeft, een over Franciscus van Assisi van de vorige week en een van vanavond die luidt: In verband met het feit dat in Duitsland dit jaar een grootscheeps onderzoek over de astrologie is ingewijd en in verband daarmee ook in Nederland onder leiding van een hoogleraar een onderzoek zal worden ingezet naar de astrologie, zijnde een sociaal-psychologisch belangrijk verschijnsel, zou U het goed kunnen vinden, als onderwerp voor hedenavond te nemen: "De astrologie en haar waarde voor de mens." Spr. zegt dat uit deze twee onderwerpen dus een keuze zou kunnen worden gedaan door de intelligentie.
- Nu, ik zal U eens wat vertellen vriend: een collega van mij die heeft zich met Franciscus kort geleden bezig gehouden en ik geloof dat daarmee eigenlijk de urgentie van dat onderwerp wel een heel eindje afgeflauwd is, terwijl het andere onderwerp inderdaad wel erg belangrijk is en bovendien een klein beetje meer in mijn lijn ligt. Dus U zult mij niet kwalijk nemen vrienden, als ik dan wil spreken over "de astrologie en haar waarde voor de mens". Een mens die op reis gaat die zou dwaas zijn als hij geen rekening hield met het weer, als hij geen rekening hield met de weg die hij moest gaan. En als hij nu toevallig wegwijzers langs die weg vindt staan, dan kan hem dat een heel eind makkelijker maken om zijn einddoel te bereiken. Hij kan natuurlijk precies gaan zoals hij zelf wil, geen enkele van die aanwijzers, van die richtingwijzers zegt: "zo is het en niet anders", maar ze zeggen alleen: houd er rekening mee, zoveel kilometer deze kant uit en dan kom je er. Kijk, dat is nu eigenlijk wat de astrologie doet; de astrologie bepaalt - en dan mogen het daar misschien heel veel mensen het er half mee eens zijn, het is toch een feit - bepaalt een aantal invloeden die op Uw aarde werken. Als we dat nu allemaal uit elkaar gaan pluizen dan komen we tot het volgende: In het heelal daar is een zeker krachtveld, dat is het, - ja hoe moeten we het zeggen - laten we zeggen het magnetische veld van het zonnestelsel de melkweg, het melkwegstelsel dus en alles wat nu aan gevormde kleine stofdeeltjes komt binnen deze melkweg, ervaart een zekere versnelling d.w.z. die dingen die gaan harder lopen naar gelang ze meer van die krachtlijnen van dat veld snijden. Het wordt op het laatst natuurlijk een soort wedren. Maar nu komen ze in de buurt van een zon, dan gaat die zon met haar

eigen uitstraling dat tegenwerken. En als die zon nu in haar eentje is dan gebeurt er niets, dan merkt niemand er iets van. Maar nu leeft U toevallig in een zonnestelsel waar een stuk of tien planeten omheen zwerven. En kijk, daar begint nu de aardigheid eigenlijk, want elk van die planeten straalt ook zelf iets uit. En de verhouding van die planeten ten opzichte van elkaar die is dus al heel erg belangrijk om te zeggen: kijk, die invloeden die worden ^{daar} zo afgeremd en daar zo versneld, zo en zo wordt de aarde op zo'n moment beïnvloed. Nu zou dat op zichzelf al heel aardig zijn als je het daar alleen mee deed, maar nu is er nog wat anders bij. In het zonnestelsel is niet altijd de aarde op dezelfde plaats en omdat ze niet altijd op dezelfde plaats is, heeft ze de ene keer een beetje zich gericht tegen de buitenkant - waar dus een minder sterke afwijking optreedt - en de andere keer zit ze meer naar de binnenkant toe, waar dus een groot aantal afremmingen en afwijkingen van die stralingen optreden. Zo komen we tot de conclusie dat er een sterke verhouding bestaat tussen de zon en de sterrenbeelden. Wanneer je de zon en de verschillende sterrenbeelden ten opzichte van elkaar berekent dan weet je in ieder geval al waar je aan toe bent, ja in hele grove lijnen natuurlijk, heel grof maar. En nu ga je verder rekenen, nu ga je zeggen: ja, maar nu heb ik ook nog daar een planeet staan en daar een planeet, die werken ook op deze aarde. O, kijk eens, wat doet eigenlijk degenen die zich met weerkunde bezighoudt, U weet wel de meteoroloog, de man die altijd zonder paraplu uitgaat volgens de moppenblaadjes - wanneer het regent? Die gaat zeggen: kijk, daar hebben we een hoge drukgebied en daar hebben we een lage drukgebied, maar daar zit ook nog een klein hoog, terwijl er hier een razend snelle randstoring met een diep nadert, dan krijgen we ongetwijfeld na een paar uur zonnig weer, bewolking en gezien het feit dat de temperatuur van zodanige aard is dat er aardig wat water uit de zee verdampt, kunnen we ook wel zeggen dat die wolken oververzadigde waterdamp in zich dragen en vandaag of morgen - als ze de kans krijgen - het hele gevalletje op ons aller waarde hoofden laat vallen. Dus er komt dan regen. En ja, die wind die gaat waaien van hoge druk naar diep - die gaat in een bepaalde richting - dus, we hebben storm te wachten of een zacht windje en dat windje dat komt uit die richting en dat gaat daar naartoe. Dan vindt niemand het wat bizonders als ze zich eens een paar uur vergissen of dat er eens een keer een onverwachte omstandigheid het weer toch nog weer anders maakt dan ze dat voorgeschreven hadden en voorspeld; het is erg moeilijk om dat op een korte termijn te doen. Nu, een astroloog is eigenlijk ook zo'n soort meteoroloog, alleen in plaats dat hij rekent met een diep en een hoge druk gebied ergens in de atmosfeer, rekent hij met bepaalde stralingsverzamelingen en bepaalde tekorten aan straling in het heelal en wel speciaal in het zonnestelsel. En op grond daarvan gaat hij berekenen wat voor weer de aarde zal bieden. Nu, dan is hij eindelijk klaar, dan zegt hij: o, meneer, ik heb berekend U bent onder die en die tekens geboren, U bent geboren in Taurus - in de stier - en nu ja, je zult de fouten daarvan ook wel hebben, trouwens ik kan het aan Uw hele type zien zegt hij dan, met andere woorden voor het worden van de mens zijn ook de omstandigheden van groot belang, de omstandigheden waaronder hij ter wereld kwam, die dan bepaald worden na het geboortemoment, geven aan wat voor gebeurtenissen die binnen dat moederlichaam lichamenlijk heeft meegemaakt. Nu, en dan kun je zeggen: daar komt een opgewonden standje van; bij een ander zeg je "hij heeft zwakke benen" en van de ander zeg je "je hebt een zwakke borst". Dat is zo ongeveer te berekenen en meestal klopt dat heel aardig, geloof me dat maar. Nu daar komt er eentje, dat is een stier, dat is een doorzetter en nu staat er "onrust". Er staat in die sterren een beeld: het wordt onrustig, voortdurende wisseling, sterke bestraling. Men zegt dan: ja, daar treden vier kanten op en daar staat nog een sextiel van zus en van zo bij. Nu ja, goed, dat zijn allemaal de rekenkundige termen waarin je dat uitdrukt eigenlijk, maar in werkelijkheid kun je niets anders zeggen dan: kijk eens, er is daar een hoge druk gebied, er zit daar een lage drukgebied; wij zitten er tussen in en wij krijgen die invloed daarvan te voelen, er komt een storing, onregelmatigheid. Nu ja, degenen onder U die zich wel eens bezig houden met al die studie, die zullen misschien ook wel eens gehoord hebben dat er mensen zijn die zo onrustig slapen wanneer er onweer is en die zo uitgeput zijn en dan hoeft het nog niet te donderen en niet te lichten, maar alleen als er maar zo'n onweersfeer in de lucht is, dat ze eigenlijk alleen maar rustig kunnen slapen als ze ergens in een kooitje worden gezet en helemaal afgeschermd. Ze hebben dat gedaan als proef, ze hebben de mensen helemaal in een traliewerk gezet als een aap in een hokje, maar het gekke was, toen kon het onweten zoveel als het wilde, die mensen die sliepen rustig, die rustten normaal. En kijk, als een mens daarvoor gevoelig is dan is hij natuurlijk ook voor andere dingen gevoelig en dus ook voor al die stralingen die daar uit de lucht komen en die je bepalen kunt door de sterren. En dan zeg je tegen de stier: "mijnheer, er komen een hele hoop moeilijkheden op je weg", want een stier die zegt: ik heb dit in m'n hoofd

en niets anders en als die muur niet opzij gaat dan ga ik er doorheen. Ja, zo zijn ze. Ik zou nu wel over anderen kunnen praten ook, nietwaar, over de weegschaal ook, dat is zo iemand, nu ja, aan de ene kant is het vaak een gelukkig mens hoor, omdat hij het voor en tegen van de dingen ziet, maar aan de andere kant is het ook zo iemand die altijd vijf keer de tram in wil stappen en dan weer eruit en dan eindelijk naar binnen gaat tot ergenis van al z'n medemensen. Ik zeg dat nu erg plastisch en primitief, maar begrijpt U wat ik bedoel? Nu komen die onrustige omstandigheden, wat moet je dan zeggen tegen die stier als je astroloog bent? Dan zeg je: denk er om, beheers je, wacht af, maak desnoods je plannen voor de toekomst maar zet niets door, wees een beetje terughoudend, wees een beetje geduldig. Nu kijk eens, dat is natuurlijk voor één mens erg prettig, hij kan zich er een beetje onaangenaamheden mee besparen, verder niet, maar stel je nu voor dat al die stiergeborenen met al hun verschillende invloeden hier op de hele wereld niet alleen zo'n waarschuwing kregen, maar zich er ook aan hielden, wat zou dan het resultaat zijn? Heel wat minder bebloede koppen, figuurlijk gesproken, heel wat minder beschadigde muren, heel wat meer rust, heel wat meer vrede en heel wat betere resultaten, terwijl tegen de weegschalen zou moeten worden gezegd: denk erom, het wordt onrustig, laat je niet uit je spoor brengen, zet nu in 's hemels naam door wat je je hebt voorgenomen, zorg dat je verder gaat, laat je niet van streek brengen. Nu hebben we twee dingen tegenover elkaar gezet. Dus al die weegschaalmensen die zouden niet een ander ongelukkig gaan maken met hun onmogelijkheid tot besluiten, met hun traagheid en voorbij laten gaan van de beste kansen, terwijl de doorzetters aan de andere kant een ogenblikje in zouden .. (band loopt af, waardoor een enkel woord gemist wordt) .. dan klinkt dat erg diplomatisch en dan gaat over het algemeen toch zo iemand z'n gang wel. Maar ze kunnen in ieder geval zeggen: wat je wilt doen dat heeft kans om te slagen in die periode, maar in die periode gaat het zeker niet. Stelt U zich nu eens een keer voor dat ze een vredesconferentie hielden juist op een dag dat de astrologen hadden vastgesteld dat al die heren een buitengewoon gezellig humeur zouden hebben, nietwaar, dan heeft U grote kans dat mijnheer Foster Dulles een of ander van de Russen een dikke sigaar in z'n mond steekt en zegt: kom kerel, laten we maar geen ruzie meer maken, wat hebben we er ook aan, laten we liever eens proberen of we het op een andere manier kunnen. En dan zou de Rus zeggen: nu goed, ik heb vandaag zo'n goeie bui, als het een beetje kan, ik laat wat schieten, ik sta niet zo op m'n punt. Dan zegt de ander: nou, daar heb ik nu precies op gewacht, ik wil ook de beroerdste niet zijn, hier ik doe er ook een dutje bij. Het is natuurlijk allemaal een soort parodie, dat begrijpt U wel, wat ik hier zit te vertellen, maar stel je eens voor dat het werkelijk mogelijk was, denkt U dan niet dat er heel wat minder ollende in de wereld zou zijn. En dan mag je wel zeggen: "er zijn hopen andere mogelijkheden"; gelijk heeft U, er zijn een hoop andere mogelijkheden. Als U langs de weg gaat dan hebt U tegenwoordig een hele hoop van die mooie dingen - ik heb er in het begin over gesproken - van die wegwijzers van de A.N.W.B.. Nu dan gebeurt het ook wel eens dat ze zeggen: die kant uit dat is de grote weg naar Ommen of naar Utrecht of waar U naartoe wilt, en die kant uit daar heb je ook een weg maar dat is maar een tweede hands weggetje. En als U dan een kaart erbij haalt en U gaat het bestuderen dan zeg je: ja, ik kan nog wel negen of tien wegen vinden, maar de grote weg, de beste weg die wordt je gewezen en op die weg daar staan overal waarschuwingsbordjes: denkt er om, uitholling over dwars, versmaling, onbewaakte overweg en de rest. En zo zou het leven, - wanneer de astrologie een klein beetje haar kans kreeg - een beetje meer op zo'n hoofdweg gaan lijken, met waarschuwingen voor het ongemak, voor het slipgevaar enz. en dan zou daardoor het veilig verkeer van de mens en de menselijke geest op aarde een aardig eindje bevorderd worden, dan zouden de mensen eens leren dat je niet alleen een heer in het verkeer behoeft te zijn wanneer je in een auto zit of op een fiets, maar dat eigenlijk dat "heer in het verkeer" vooral betekent dat je beheerst moet zijn en rekening moet houden met alle waarschuwingen wanneer je met je medemensen omgaat, dat dat belangrijker is. En dan geloof ik werkelijk dat die astrologie - totdat de mensen zelf als het ware boven al die dingen uitgegroeid zijn; en dat zal nog wel een hertje duren - zo op z'n minst genomen een zeer goede wegwijzer is. Zou ik er alleen nog achteraan moeten zeggen: natuurlijk wanneer de astroloog een eerlijk mens is en zich er niet met een Jantje-van-Leiden afmaakt. En hoe nauwkeuriger hij rekent, hoe beter z'n aanwijzingen. Maar dan zouden ze voor de mensheid wel een hele hoop kunnen betekenen. En ik geloof dan ook dat als die heren daar met dat onderzoek een tijdje bezig zijn en ze zijn eerlijk, dat ze moeten zeggen: ja, we hebben het misschien voor huubug gehouden, maar het is toch opvallend hoe vaak dergelijke berekeningen het mogelijk maken om aanwijzingen te geven in welke richting de boel zal gaan, hoe vaak het zelfs mogelijk is om de critieke punten aan te geven waar het opaan komt. En als^{ze} dan niet alleen

hoog geleerd en eerlijk maar bovendien verstandig zijn dan zeggen ze: kijk, dan zullen wij er voor zorgen dat de eerlijke astroloog een kans krijgt en dan zullen we zelfs zorgen dat er uit de beste astronomen en astrologen een soort van kern gevormd wordt die dan bevordert dat iedere regering, elke grote firma op z'n tijd aanwijzingen krijgt: denk erom die dag is gevaarlijk, denk erom daarvoor is de tijd niet gunstig, maar dat kun je doen. En dan geloof ik dat de mensen uiteindelijk zouden zeggen tegen al die heren, wanneer het een jaar of vijftig verder is: heren U wordt bedankt; U heeft ons een grote dienst bewezen, U heeft ons geleerd dat, al wordt vaak de astrologie uit bijgeloof erbij gehaald, ze op zichzelf toch heus niet op bijgeloof berust, maar is een exacte wetenschap die ons een heel eind verder kan helpen. Nu, en gezien de tijd laat ik het nu ook verder maar over aan de "vragenrubriek" om daar verder opin te gaan. Ik hoop dat ik mijn taak naar behoren vervuld heb en ik geef het medium vrij. Pauzeert U gezellig, vrienden.

VRAGEN, welke nimmer een persoonlijk karakter mogen dragen, kunt U schriftelijk inzenden aan J.L.Buitendijk, Buys Ballotstraat 11, d e n H a a g.
U zult dan te zijner tijd in de VRAGENRUBRIEK het antwoord kunnen vinden.

Intelligentie: de geestige Henri.

Goeden avond vrienden,

VRAGENRUBRIEK. Antwoord op alle vragen die we beantwoorden kunnen behalve persoonlijke; als we die kunnen beantwoorden, beantwoorden we ze toch niet. Dus als U antwoord wilt hebben dan moet U geen antwoord vragen op persoonlijke vragen. Nou, wat is de eerste vraag; waar gaan we mee beginnen?

- x Was Yogananda een verlichte meester die een wereldboodschap te brengen had?
- Eventjes navragen hoor; hij is toevallig in de buurt. Ja, Yogananda had inderdaad een wereldboodschap te brengen en hij is de voorloper van een nieuwe beweging waarvan sedertdien al weer meerderen zich kenbaar hebben gemaakt op deze wereld. Degenen die daar wat van weten, die zullen wel begrijpen wat er bedoeld wordt, ik weet het zo niet, hoor, maar het zal wel kloppen. Dan wordt er verder bijgezegd: hij brengt weliswaar geen vervanging van de grondwaarde van het Christendom, maar zeer zeker een uitbreiding, waardoor de Christen - zonder het Christendom te verlaten - kennis zou kunnen nemen van zijn stelling en leer. Ik hoop dat dat voldoende is.
- x Dank U wel.
- x In aansluiting op het eerste onderwerp, gaarne Uw mening over: wat is zwarte en wat witte magie? Is dit een aangeboren of een aangeleerde eigenschap? Is het juist dat de één het slechte en de ander het tegenovergestelde in zich heeft? Hoe komt dit tot uiting? Hoe komt het dat dit in hoofdzaak in de Oosterse landen voorkomt?
- Nu, laten we zeggen dat het in de Oosterse landen in hoofdzaak voorkomt - om met het eind te beginnen, nietwaar, zoals sommige van die Oosterse volken graag doen - omdat daar de mensen vatbaarder zijn vóór de magie; zij leven dichter bij de natuur en geloven meer in de krachten daarvan; ze maken er meer gebruik van en daarom in de Oosterse landen meer dan in de Westerse landen die dergelijke dingen die ze niet kunnen zien, wegen, meten en in stukjes snijden, over het algemeen beschouwen als iets - nu ja - dat niet bestaat. Dus bij een minder materialistische levenshouding meer bijgeloof, meer magie. Dan verder: elk mens draagt het goede in zich, nooit het slechte, want een ieder streeft naar het licht. Maar ja, de een of ander die kan wel eens zeggen: je kunt mij nog meer vertellen over dat licht, maar als ik de zaak nu maar heb en als het mij nu maar naar mijn zin gaat en als ik mijn lusten maar uit kan leven, dan geloof ik de rest wel. Degeen die een dergelijke inborst heeft - dus die een dergelijke levenshouding, een dergelijke levensbeschouwing heeft - die zal, wanneer hij voldoende kennis daaromtrent vergaren kan, zwart-magiër worden. Dus om zwart-magiër te worden moet je allereerst precies hetzelfde weten wat een wit-magiër weet en je moet je natuurlijk ook dezelfde krachten verwerven. En dat is in hoofdzaak wel een zeer sterke beheersing over je eigen persoonlijkheid en een zeer sterk concentratievermogen. Heb je die en gebruik je ze ten bate van het algemeen, om anderen te helpen, om de wereld beter en lichter te maken, dan is het witte magie, en doe je het om jezelf rijker te maken en een ander te pesten dan is het zwarte magie. Nu ik geloof dat ik daarmee die vraag ook wel afgehandeld heb.
- x Kunnen intelligenties - al of niet door middel van een medium - de geaardheid, het karakter enz. van een mens hier op aarde onmiddellijk doorzien b.v. of deze al of niet artistiek is aangelegd, muzikaal is, religieus is enz. enz. Hoe is dit met betrekking tot de intelligenties onderling?
- Nu, kijk eens t.o.z. van intelligenties onderling is het zo; dat je ook wel een

hele hoop af kunt lezen. Als U mensenkennis heeft dan kunt U aan iemand z'n houding, z'n gezicht, z'n gebaren al een hele hoop zien omtrent z'n eigenlijke wezen. Ik zeg expres niet z'n ogen, want het gaat meer om het gebied om de ogen dan om de ogen zelf meestal. Verder kunt U wanneer U een fijn aanvoelingsvermogen hebt de persoonlijke sfeer van zo iemand aanvoelen. Nu dat kunnen de intelligenties t.o.v. elkaar ook. Bovendien leeft elke geest als het ware in z'n eigen wereldje en hij kan er dus van opaan dat al degenen die in dat eigen wereldje leven ongeveer gelijk zijn, ik zou zeggen de gelijke taal spreken, waarbij taal bij ons dan staat voor een zeker peil van geestelijke beschaving, een zeker geestelijk bereiken. Nu ja, en bij de mensen op aarde is het veel makkelijker. De mens die heeft zo iets om zich heen hangen dat de een of andere handige jongen een aurisch ei heeft genoemd. Dat is eigenlijk een half stoffelijk iets waarin alle lichamelijke, maar ook een groot deel van de geestelijke reacties van de mens onmiddellijk zichtbaar worden door veranderingen in z'n uitstraling, dus wat ze ook wel eens noemen: begeertelichaam. Nu, kijk eens, dat begeertelichaam dat is nu voor ons zichtbaar en per slot van rekening zegt het ons veel meer dan het U zegt als iemand U iets vertelt, want iemand die U iets vertelt kan liegen, maar hij kan nooit zo liegen dat hij z'n emotionele werkingen ook in bedwang houdt en zelfs verandert. En daarom doorzien wij dus de mensen makkelijker dan onze soortgenoten, omdat we dáár weer tegenover het gelijkwaardige staan. Maar ook daar hebben we een zekere mogelijkheid om elkaar te erkennen, allereerst al door de sfeer waarin we ons bewegen en dan ten tweede - wat er ook bijkomt - doordat wij toch iets van een anders wezen en gedachten kunnen begrijpen en daarnaar toch enigszins kunnen oordelen, al zullen we het altijd heel wat voorzichtiger doen dan mensen onderling.

- x In de "Pistis Sophie" is vermeld dat Jezus na de kruisiging zich nog elf jaar heeft bezig gehouden met het onderwijzen van Zijn discipelen. Kunt U ons daaromtrent wat naders vertellen? Ook omtrent de feitelijke betekenis van de naam "Pistis Sophie" (geloof-kennis)?
- Nu, ik zou het kunnen proberen, maar ik zou zeggen: zeg eerst maar een andere vraag, dan zal ik er eventjes inlichtingen over halen, want daar ben ik niet helemaal zeker van.
- x Is het juist dat elk mens aan zich heeft toegevoegd gekregen een intelligentie van een hogere graad van ontwikkeling ten einde te trachten hem voor verkeerde daden te behoeden, zoals velen geloven, of is het zo dat elk mens door zijn eigen wijze van denken en voelen een vorm schept, een elementaal uit de materie van de begeertewereld, uiteraard een hogere gradatie van stof dan die wij kennen, en deze elementaal voortdurend voedt en versterkt door dezelfde gedachten en gevoelens waardoor deze elementaal steeds meer invloed zal uitoefenen op hem en zijn omgeving en ten slotte zo krachtig kan worden, dat zij lange jaren blijft voortbestaan na de aardse dood van de mens.
- Nu, daar kan ik tenminste ook eens wat op zeggen. Die geschiedenis met die Sophia dat moet ik eerst eens even navragen. Maar in ieder geval het zit zo: elk mens draagt bij zich z'n idealen en verlangens die hij buiten zich projecteert en daardoor inderdaad - dus het tweede deel van de vraag is juist - zich een soort elementaal schept. Maar die elementaal is van niet overweldigend belang. Ik zou zeggen: het is een soort selfmade engelbewaarder, die juist doordat het ideaal in de mens zo'n grote plaats in gaat nemen, natuurlijk een voortdurende wisselwerking vertoont met het daadleven van de mens. Maar daar komt nog meer bij. Er wordt niet gezegd tegen ons b.v.: zie je daar dat jonge leven, het wordt een aardige jongen met stoute streken; ga jij nu maar eens zorgen dat hij braaf blijft. Maar er wordt ons wel de gelegenheid gegeven om degenen door wie wij met banden van genegenheid b.v. verbonden zijn, dus degenen met wie wij om een of andere reden contact hebben; dat kan geestelijk zijn, dus op zuiver gelijk voelende gedachten berusten op afstemming, harmonie, het kan ook berusten op een stoffelijke verhouding b.v., leidt ons er dan vaak toe om langere tijd - maar niet altijd het gehele leven - bij zo'n persoon te blijven en inderdaad ook te proberen die te beïnvloeden op de manier die wij ten goede achten. Dus zo zit de zaak in elkaar. Geen toegewezen engelbewaarder, inderdaad het ideaal dat wordt tot een soort zelfstandig wezen - elementaal als U wilt - ofschoon, dat mag ik er wel bij zeggen, zo'n elementaal meestal niet zo erg lang blijft voortbestaan; die leeft meestal niet langer dan het begeertelichaam. Dus die is er ook. En zo heb je zonder het te weten vaak een hele lijfwacht bij je. Maar het is voor sommige mensen hard nodig en laten we maar blij zijn dat het zo is.
- x Je hebt de ene tijd wel eens het gevoel dat ze bij je zijn en de andere tijd heb je ook wel eens het gevoel dat ze niet bij je zijn, is het dan ook dat ze van je verwijderd zijn?
- Kijk eens, zelfs de beste verpleegster heeft wel eens een ogenblik nodig dat ze zich verwijdert, omdat er behoeften zijn die haar persoonlijk aangaan, nietwaar, al is het maar een hapje eten of het tegendeel, die haar niet in staat stellen

om voortdurend bij de patient te blijven. Ja, daar lachen jullie om maar het is toch zo. De geest die heeft natuurlijk ook z'n eigen geestelijke behoeften en kan die niet altijd - blijvende bij U b.v., bij een mens - geheel voldoen, zal zich dus terugtrekken in de sfeer, maar altijd nog wel een contact houden. Dit contact is echter dan zo licht dat alleen ernstiger gebeurtenissen als een soort alarmsig-naal onmiddellijk opklinken in zo'n geest en hem aan Uw zijde brengen. En als U dus gewend bent dat zo iemand dicht bij U is, dan bent U net als de lastige patient, als ze dan even weg zijn dan is het: zuster, zuster, waar is de bel? Ja, maar dat is wel eens nodig, ze kunnen zich wel eens verwijderen, maar ze doen het toch nooit zo ver dat ze er niet als de kippen bij zijn als er wat ernstigs gebeurt, hoor. Nu dat was deze vraag dan.

x Het is voor mij merkwaardig dat men bij de astrologie als uitgangspunt de geboorte neemt van een mens. Zou niet misschien ook als uitgangspunt het moment van conceptie kunnen gelden?

Ten tweede. Als de mens van herbivoor, omnivoor is geworden, is voor ons nu het vegetarisme nog wel de juiste levenswijze?

- Nu, eerst nootje nummer één: kijk eens, de astrologie die moet uitgaan van een vaststelbaar punt en nu spijt het mij heel erg dat ik het zo moet zeggen, want het is misschien niet netjes, maar het lijkt mij dat het vaak moeilijker is het ogenblik van conceptie, dan het ogenblik van geboorte te bestemmen. Waar bovendien de astrologie een ervaringswetenschap is, zou automatisch in de aflezing een zodanige correctie optreden dat het verschil - n.l. de tijd van dragen - mede verwerkt zit in het resultaat dat berekend wordt volgens het ogenblik van geboorte. Punt I. Punt II: De mens is omnivoor geworden, natuurlijk. Zou het goed voor hem zijn om weer vegetariër te worden? Och, zolang als de omstandigheden waarin hij leeft dat toelaten, zou het inderdaad gunstiger zijn, gezonder. Maar je kunt per slot van rekening niet verlangen dat een Eskimo op de Toendra's gaat lopen grazen want dan heeft hij 's winters niets te eten. Ja, U lacht er al weer om, maar is het dan niet zo? Ik zou dus zeggen: als de mens het beste zou willen zoeken en doen, dan zou hij, waar het hem mogelijk is en waar zijn gestel er niet onder lijdt (er zijn er ook een heel stelletje die zijn zo op een stevige biefstuk ingesteld, die kunnen gewoon niet meer zonder, hoor; dat is net als de vrouw met haar kopje koffie, daar kan ze ook vaak niet zonder), die zouden er dus werkelijk onder gaan lijden. En als ze dan oud zijn, dan zet dat gestel zich toch niet meer om; laat die maar vleeseters blijven. Maar de anderen zou ik willen zeggen: probeer het nu een beetje te miniseren het gebruik van vlees en zo. Per slot van rekening zijn dat cellen die geleefd hebben in een meer geconcentreerde vorm en ja, daar krijg je dus altijd te maken met meer afvalstoffen dan bij zuiver plantaardige voeding. En per slot van rekening dat afval dat moet je bloed en je lichaam maar verwerken. Dus spaar het die moeite als je de kans krijgt. Je hoeft geen volledige vegetariër te zijn, maar je zou toch verstandiger doen om vooral - laten we het niet te hard zeggen hoor, want dan moet ik weer aan m'n eigen leven denken - gekruide worstsoorten en zo vooral, al die lekkere dingetjes weet je wel, laat die nu maar aan de kant. Dat is heus niet zo erg gezond, hoogstens gezond voor de portemonnaie van de slager. Mag ik er eventjes tussen door, ik krijg daar net dat verhaal door van die elf jaren dat Jezus geleefd zou hebben. Er wordt hier gezegd aan mij: dit is niet feitelijk waar, maar wel is het waar dat diegenen die de werkelijke volgelingen van Jezus zijn ook heden nog contact met Hem hebben en ook heden nog van Hem leren. Ik hoop dat dat voor de vragensteller duidelijk genoeg is. Als het niet zo is dan zal ik het nog even verder vertellen bij volgende aansluiting. Ja, en als je nu zegt: ik vind het maar zo, zo, dan wil ik U een raad geven: vraag het dan eens een keertje als er een ander komt, ik bedoel ik moet ook m'n spreekbeurt vervullen hier, maar ik heb maar bepaalde dingen waar ik goed in ben, nietwaar, en het best ben ik wanneer ik hatelijk ben en dat mag ik niet zijn, dat is het moeilijke.

(Hilariteit)

Dus stelt U zo'n vraag nog eens een keer desnoods aan een ander.

- x 1. Hoe komt tot stand het in trance geraken van het medium en het weer uit trance treden?
- 1a Wat gebeurt er met de intelligentie van het medium, wanneer het in een trance-toestand is?
- 1b Waarom treden altijd andere intelligenties naar voren wanneer het medium in trance is en nooit zijn eigen intelligentie om de mensheid leringen te brengen?
- Nou, art. 1. Een medium raakt in trance door concentratie. Deze concentratie kan bewust of onbewust zijn. Iemand die intens zit te luisteren b.v. kan daarvoor alleen reeds in trance geraken. Wanneer de concentratie bewust geschiedt kan dit zijn op stoffelijke punten, op gedachtenbeelden, het kan ook zijn een concentratie op de trance zelf zonder meer. Wanneer dat gebeurt trekt het be-

wustzijn van het medium zich terug. Art.1a: Wanneer wij deze intelligentie zich terug zien trekken, komt zij in een sfeer waarin haar gevoeligheid haar in staat stelt andere en betere en nieuwere ervaringen op te doen m.a.w. die geest is bezig; ze is vaak niet in staat dit aan het lichaam terug te geven - dus in het bewustzijn af te drukken - maar zij leeft in een andere wereld. En aangezien zijzelf zo graag in die wereld leeft; het is voor haar een aangename ervaring - dan is het begrijpelijk dat ze zich niet de moeite geeft om door het medium te gaan spreken zoals verondersteld in lb, want dan zou ze dat beter bewust kunnen doen en wel via de inspiratieve methode, waarbij zij zich dus laat leiden door die gedachten die niet direct met het bewustzijn gedacht worden, maar uit het onderbewustzijn voortvloeien en dan zouden we dat krijgen. Maar over het algemeen is een dergelijk iets voor een medium betrekkelijk moeilijk en bovendien ik wou het de geest van het medium wel eens te doen geven - niet om mij te vervangen hoor, dat gaat nog wel - maar om sommige van de andere sprekers te vervangen. Ik denk zo dat dan het terrein dat bestreken kan worden heel wat kleiner is. Dus ook dat zal wel één van de redenen zijn zou ik zo zeggen.

- x Zoudt U ons iets kunnen vertellen over aardstralen? Bestaan deze stralen, welke invloed hebben zij op mens, dier en plant? Zijn deze event. slechte invloeden te elimineren?
- Ja, ze bestaan. Ze zijn een resultaat van de eigen werking in de aardkorst, binnen de aardkorst, dus in de aardkern en wat dan naar buiten toe komt dat heeft dan deze invloed op de mens, plant en dier, dat het - mits in matige wijze optredend - de groei bevorderend is; is ze te zwak dan vormt het een soort armoede, dan is er geen kracht, dan is er lusteloosheid; is ze te sterk dan veroorzaakt het een voortdurende opwinding, vooral in het zenuwstelsel en brengt daardoor mogelijke ontsporingen teweeg. Er is wel wat tegen te doen. Er zijn n.l. allerhand afschermingen tegen mogelijk. Die afschermingen die kan ik nu niet allemaal zo één, twee, drie gaan vertellen, want dan zou ik veel teveel tijd gebruiken, maar zoals onze vriend hier dacht: wendt U in dat geval tot de uitgever. In ieder geval kan ik U dit vertellen: er bestaan stoffen die voor aardstralen ondoordringbaar zijn, dat zijn sommige soorten plastic, dat is rubber mits ge vulkaniseerd met een betrekkelijk hoog koolgehalte, dat is de mogelijkheid van een fijn rooster b.v. van koper, er is zelfs de mogelijkheid zonder meer om dit te doen met gewone houtskool, goed gegoeide houtskool die in een laag wordt gelegd. Deze vangt een groot gedeelte van deze straling op en maakt haar onschadelijk. Nu ik hoop dat ik de vraag daarmee voldoende beantwoord heb.
- Leiding deelt mede dat er verder geen vragen meer zijn en zegt dat wij tevreden zijn met de beantwoording waarvoor spr. dankt.
- Nu, als U tevreden bent, ben ik het al lang. En ik wil alleen maar dit zeggen: ik weet dat er een paar zijn hier die met het antwoord op hun vraag eigenlijk niet tevreden zijn. Maar dat hindert niet. U moet maar zo denken: U heeft hier te maken met personen, niet met een of ander reservoir waar onder het een of ander masker door, dan steeds hetzelfde naar voren komt, maar met persoonlijkheden. En per slot van rekening als U aan de bakker gaat vragen wat hij denkt van de atombom of de theorie van Einstein, dan weet hij het ook niet. Maar als U dan de volgende keer een ander te pakken krijgt die er meer van weet, dan heeft U kans dat U wel tevreden gesteld wordt. En daar zullen we het dan maar op houden. En dan wens ik U zoals mij met enige vriendelijke en dankbare woorden ook na werd gelegd, afscheid van U te nemen en ik wens U allen nog een hele prettige avond toe.

ABONNEMENT OP ONS WEKELIJKS VERSLAG. Door storting van f 5.- op giro 517676 ten name van J. Rientjes, Havenkade 60 te Scheveningen (tel.554162), verzekert U zich gedurende 10 weken van de ontvangst van ons orgaan dat 50 cent per nummer kost. Geeft ons adressen op voor het zenden van proefnummers. VAN ALLE REEDS VERSCHENEN NUMMERS HEBBEN WIJ NOG EXEMPLAREN IN VOORRAAD !

Goeden avond vrienden,

Inderdad, ik hoor het al zeggen, wij besluiten ook deze avond met HET SCHONE WOORD. Uitdrukkelijk nogmaals - voor degenen die het nog niet kennen - wij trachten hier niet iets van literaire waarde tot stand te brengen, wel trachten wij een zekere harmonie tot stand te brengen waardoor, men zou zeggen een magische werking naar voren komt die deze avond voor U bevestigt en U zelfs tot een bron van kracht kan worden. Om dit te doen trachten wij een aantal willekeurige woorden tot één geheel samen te voegen op zodanige wijze dat het voorgaande hierin verwerklijkt kan worden. Ik verzoek U om zes of zeven woorden, éénwoordige begrippen zo mogelijk zelfstandige naamwoorden te geven die ik dan in deze eindthese voor U zal verwerken.

x VERTROUWEN - COMMUNISME - LOTUS - HET KRUIS - LIEFDE - DEVOTIE - ILLUSIE.

Hoe gij ook zoekt, of gij kiest de lotus of het kruis te allen tijde is de wereld een illusie, een illusie die niet door een materialistisch communisme voorkomen worden kan. Maar wie vol vertrouwen verder streeft zal eens de oneindige liefde de zijne kunnen noemen, bereikt hebbende God, die is de bron aller dingen. Mag ik dit dan als these nemen?

x Heel graag.

Ze trekken ten strijd met een rode vaan; ze vechten tegen de waan van het volk, ze steken in de rug van het kapitalisme hun leuzen, als een dolk. Ze vechten voor vrijheid, ze vechten voor recht, ze vechten voor waarheid en hebben geslecht veel van hetgeen ze wilden bouwen. Communisme kan veel geven, maar niet wanneer het vertrouwen in de zelfwerkzaamheid van de mens er niet is, wanneer de grens niet getrokken wordt tussen mens-zijn en niet mens-zijn. Dan wordt getrokken tussen standen en klassen, getrokken wordt misschien tussen rassen, tussen graden van geleerdheid, z'n graden van waan. Zo een wereld te scheppen die vrede kent en geluk is een waan, illusie, illusie maar al te ras vervlogen. En toch, heeft een stem vol van mededogen niet veel aan de mensen geleerd? Dat ondanks alles wat men beweert, ook in het communisme staat te lezen. Heeft Jezus de weg der zelfverloochening de mensen niet gewezen, niet gezegd: heb Uw naasten lief gelijk Uzelve; schenk de armen Uw overvloed? Heeft Hij niet gezegd: denk niet aan Uzelve, vertrouw op de Vader dan gaat het U goed? Het kruis is een kracht groter dan de machine. Aan de mens om te kiezen wie hij wil dienen, het kruis of de schepping van eigen kracht, die wordt waan en verbrokkelt en roest over nacht. Wilt gij kiezen de weg van het groeiend bewustzijn, dan zult gij strijden zelf en alleen om te geven vrede, geluk aan de mensen die zijn ongelukkig nog daar rond U heen. Dan zult ge geven zonder dwang, zonder klagen, dan zult ge helpen anders lasten te dragen. En wanneer ge zo leeft dan ontknopt in Uw zijn zich de lotus, wordt het zijn tot een vreugd, kunt ge zeggen: zie in mij werd geboren de melodie die der hemelkoren zingen en ik zie de pracht van dat wat deze aarde reeds verliet. In een wereld van waan rijst voor mij het niet dat is leven, is God, is kracht. En heel m'n streven, al m'n macht zal worden ingezet om dit te bereiken: God kennen en dienen Zijn Schepping. Wie denkt te moeten gaan, omwille van een ideaal, over lijken van anderen, zal de wereld niet kunnen veranderen, zal ze niet kunnen verbeteren. Wie denkt dat hij alleen met eigen woord de anderen kan dwingen, vermoordt vaak de goede dingen die in hem leven. Maar wie door eigen streven altijd weer de mensheid dient en tracht hun meer en meer te geven, die niet spreekt het woord, niet gebruikt de leus, maar dient en werkt die zal 't voleinden. Misschien zal voor hem staan een kruis op een nieuw en modern Golgotha, maar altijd bedenke hij: het kruis komt eerst, daarna herrijzenis. Niet meer het zoet ontwaken in een lotusvijver, niet meer het korte leven van schijn en van waan, maar de werkelijkheid in U te voelen, te kennen de werkelijke waarde van het bestaan: de daad. De daad, geboren uit de gedachte, levend uit de krachten Gods. Dat is de werkelijkheid. Ge geeft een woord, zegt: communisme. Ge hadt evengoed kunnen zeggen: strijd. Want strijden niet velen met eerlijke idealen, schreeuwen hun woorden door volle zalen en vermurwen al wat hun in de weg staat als Jurnaude, offeren de mensheid aan een gedachte. Begrijpen zij iets van de machten die zij loslaten op de wereld? Gaat de weg van het kruis, wees kruisdrager, draag wat de wereld U te dragen geeft, dan zal de geestelijke kracht die in U leeft, zich ontplooiën als een lotus, dan zal Uw vertrouwen op Gods goedheid beloond worden. Dan zult ge - werkend in liefde voor al wat leeft - voelen de oneindige liefde van den God die alle leven geeft, tevreden zijn met Uw lot. Dan zult ge door de sferen gaan tot de bron van al wat is, God, de enige realiteit van alle, alle bestaan.

Ik dank U voor Uw aandacht en ik wens U een goeden avond, een gezegende huisgang en een goede nachtrust.

Van de band overgenomen
en g e s t e n c i l d
d o o r
Type- en Copieerinrichting
J. R i e n t j e s
HAVENKADE 60 - SCHEVENINGEN
Telefoon : 55 41 62